

Comunicació, Desenvolupament i Canvi Social

Codi: 42440
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313227 Mitjans, Comunicació i Cultura	OT	0	2

Professor/a de contacte

Nom: Ana Fernández Viso

Correu electrònic: ana.fernandez.viso@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

- Coneixements bàsics sobre teories de la comunicació i sociologia.
- Habilitats bàsiques per al disseny i execució d'un projecte de recerca o de comunicació estratègica.
- Els propis del Màster.

Objectius

Els objectius bàsics del mòdul són els següents:

1. Reflexionar a l'entorn de la relació entre comunicació, poder i cultura.
2. Fer una reflexió crítica sobre la relació entre comunicació, desenvolupament, democràcia i cultura.
3. Identificar les principals aportacions a l'estudi de la comunicació per al desenvolupament i el canvi social.
4. Analitzar el paper dels mitjans de comunicació en els processos de canvi social.
5. Analitzar el paper dels nous mitjans digitals en processos de comunicació per al canvi social.
6. Conèixer les principals metodologies pròpies de la comunicació per al desenvolupament i el canvi social.
7. Adquirir habilitats per a gestionar la comunicació per al canvi social en contextos i entorns diversos.
8. Dissenyar projectes / plans de comunicació per al canvi social.

Competències

- Comprendre i tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per desenvolupar i/o aplicar idees de manera original, sovint en un context de recerca

- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Ser capaç de planificar i dirigir projectes de recerca bàsica i aplicada en comunicació mediàtica i cultura
- Ser capaç de planificar, dirigir i avaluar polítiques culturals i de comunicació tant en l'àmbit local com en l'internacional, utilitzant les noves formes de comunicació social.
- Ser capaç de planificar, dirigir i avaluar projectes de comunicació pública adequats a les necessitats d'institucions, empreses i entitats socials.
- Treballar en equips de caràcter interdisciplinari i dirigir-los

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar els resultats dels projectes de comunicació d'institucions, empreses, associacions, fundacions i altres entitats.
2. Comprendre i tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per desenvolupar i/o aplicar idees de manera original, sovint en un context de recerca
3. Desenvolupar projectes de recerca sobre comunicació per al desenvolupament i el canvi social.
4. Desenvolupar propostes innovadores en relació a les polítiques de comunicació per al desenvolupament.
5. Dissenyar i dirigir projectes comunicatius.
6. Generar idees i solucions innovadores en relació a la comunicació, desenvolupament i canvi social.
7. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
8. Reconèixer l'abast i aplicació de les actuals polítiques de comunicació per al desenvolupament.
9. Treballar en equips de caràcter interdisciplinari i dirigir-los

Continguts

Breu descripció dels continguts del mòdul:

1. El debat sobre els conceptes de desenvolupament, canvi social i justícia global: Causes i dinàmiques de generació de desigualtats.
2. Cultura, comunicació i poder: aproximació conceptual bàsica.
3. Introducció al pensament sobre el rol de la comunicació en els processos de desenvolupament i de canvi social.
4. Evolució històrica del disseny i la pràctica d'estratègies comunicatives per al desenvolupament i el canvi social.
5. Comunicació, democràcia i canvi social en l'actual entorn digital.
6. Construcció pràctica d'una estratègia de comunicació per al canvi social.

El contingut del mòdul serà sensible a la diversitat cultural i els aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Metodologia

Metodologia de treball:

El mètode pedagògic estarà basat en la construcció col·lectiva de coneixement, a partir, d'una banda, del debat generat per les explicacions de la professora, les presentacions que prepararà l'alumnat sobre lectures de referència sobre la matèria i l'anàlisi conjunta de casos pràctics i, d'altra banda, l'aprenentatge basat en projectes.

Aquest enfocament es concretarà en cinc dinàmiques de treball complementàries:

1. Explicacions a càrrec de la professora sobre els aspectes més teòrics del curs.
2. Taller col·laboratiu de lectura de textos de referència en l'àmbit de la comunicació, el desenvolupament i el canvi social.
3. Anàlisi i presentació a classe per part de l'alumnat de casos pràctics.
4. Disseny en grups reduïts d'un projecte de comunicació estratègica per al canvi social, sota la tutoria de la professora.
5. Presentació i discussió a classe de les estratègies comunicatives dissenyades per l'alumnat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi de casos	30	1,2	2, 7, 9
Repàs a les teories del desenvolupament i la comunicació per el canvi social	30	1,2	2, 7
Tipus: Supervisades			
Disseny d'un projecte de comunicació per el canvi social	40	1,6	2, 7, 9
Tipus: Autònomes			
Lectures, dinàmica de seminari, fitxes.	50	2	2, 7, 9

Avaluació

Avaluació:

L'alumnat del mòdul serà avaluat a partir de les tres principals dinàmiques de treball del mòdul:

1. La realització d'un projecte comunicatiu específic per a un col·lectiu social, una entitat del Tercer Sector o un organisme de cooperació al desenvolupament, tenint en compte les línies mestres de la comunicació per al canvi social. Alternativament, també es podrà realitzar un treball de reflexió teòrica o d'anàlisi crítica i reformulació d'un cas. Aquest projecte o l'anàlisi han d'acordar-se prèviament amb la professora. (50%)
2. Taller de lectures que l'alumnat haurà de preparar i exposar en classe, com a pas previ al debat sobre les qüestions i les idees abordades en els textos. A la sessió següent al debat sobre cada lectura s'haurà de presentar una valoració crítica del debat amb una extensió no superior a 2.000 paraules. (25%)
3. Anàlisi, presentació i discussió en classe de casos pràctics d'estratègies de comunicació per al desenvolupament i/o el canvi social. (25%)

Reavaluació:

Només es podrà recuperar, aplicant els coneixements adquirits en el curs i seguint les orientacions facilitades per la professora en el procés de revisió de notes, la realització del projecte comunicatiu/ l'anàlisi. Les notes de les altres dues activitats avaluatives es conservaran per a fer mitjana ponderada amb la qualificació final del treball millorat.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi i discussió de casos pràctics	25%	0	0	1, 2, 6, 7, 8, 9
Disseny d'un projecte de comunicació per el canvi social o un treball alternatiu.	50%	0	0	2, 3, 4, 5, 7, 9
Taller de lectures	25%	0	0	1, 2, 6, 7, 8

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

BELTRÁN, Luis Ramiro (2005): "La comunicación para el desarrollo en Latinoamérica. Un recuento de medio siglo". Disponible en: <https://revistas.udem.edu.co/index.php/anagramas/article/view/1117/1090>

DAVIS, Aeron; FENTON, Natalie, FREEDMAN, Des; & KHIABANY, Gholam. (2020). *Media, Democracy and Social Change. Re-imagining Political Communications*. London: Sage.

De-ANDRÉS, Susana., & CHAPARRO, Manuel. (2022). *Comunicación radical. Despatriarcalizar, descolonizar y ecologizar la cultura mediática*. Barcelona: Gedisa.

GUMUCIO DAGRON, Alfonso. (2001): *Haciendo Olas, Historias de comunicación participativa para el cambio social*. La paz: Fundación Rockefeller.

GUMUCIO DAGRON, Alfonso. & TUFTE, Thomas. (2008): *Antología de comunicación para el cambio social: lecturas históricas y contemporáneas*. SouthOrange, NJ: Consorcio de Comunicación para el Cambio Social.

GWINN WILKINS, Karen; TUFTE, Thomas; & OBREGÓN, Rafael. (2014): *The Handbook of Development Communication and Social Change*. Oxford: Wiley Blackwell.

HAN, Byung-Chul. (2022). *Infocracia. La digitalización y la crisis de la democracia*. Barcelona: Taurus.

JONES, Owen (2013). *Chavs: la demonización de la clase obrera*. Madrid: Capitán Swing.

PAXTON, Robert (2006): *Anatomía del fascismo*. Madrid: Capitán Swing.

PIKETTY, Thomas (2019). *Capital e ideología*. Barcelona: Ediciones Deusto.

SCOTT, Martin. (2014). *Media and development*. London: Zed Books.

SERVAES, Jan. (2021). *Learning from Communicators in Social Change. Rethinking the Power of Development*. Singapor: Springer.

THOMAS, Pradip Ninan (2019). *Communication for Social Change: Context, Social Movements and the Digital*. Los Angeles, London, New Delhi: Sage.

TUFTE, Thomas. (2015). *Comunicación para el cambio social. La participación y el empoderamiento como base para el desarrollo mundial*. Barcelona: Icaria.

WILKINSON, Richard; & PICKETT, Kate (2019). *Igualdad: Cómo las sociedades más igualitarias mejoran el bienestar colectivo*. Madrid: Capitán Swing.

VV.AA. (2009): *Metodologías participativas. Manual*. Madrid: CIMAS. Disponible a https://www.redcimas.org/wordpress/wp-content/uploads/2012/09/manual_2010.pdf

Aquesta bibliografia serà complementada amb textos addicionals que es treballaran al taller de lectures.

Programari

El mòdul no requereix el coneixement de programari especialitzat més enllà dels paquets d'ofimàtica d'ús habitual.